

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Bf.282/2013/13.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2013. év december hó 3. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette és más bűncselekmények miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 18.B.1104/2010/162. számú ítéletét megváltoztatja.

A személyi szabadság megsértésének büntettét folytatólagosan elkövetettként minősíti.

Az ítélet bevezető részében a 2012. január hónap 22. és 24. napjára való utalásnál az évszám megjelölését 2013. évre javítja.

Az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

A másodfokú eljárásban felmerült 9.000 (kilencezer) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék a 2013. év március hó 7. napján kelt 18.B.1104/2010/162. számú ítéletével a vádlottat emberölés büntette (Btk. 166. § (1) és (2) bekezdés d/ pontja), folytatólagosan elkövetett testi sértés büntette (Btk. 170. §. (1) és (2) bekezdés), valamint személyi szabadság megsértésének büntette (Btk. 175. §. (1) és (3) bekezdés a/ pontja) miatt - halmazati büntetésül, mint többszörös visszaesőt - életfogytig tartó fegyházbüntetésre, és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját 35 évben határozta meg.

Rendelkezett a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

A bűnjelek közül az elkövetés eszközeit elkobozta, a továbbiak lefoglalását megszüntette, az igazolványokat a kiállító hatóságnak rendelte megküldeni,

valamint rendelkezett részbeni megsemmisítésükről és az állam tulajdonába kerülésről.

Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítéletet az ügyész tudomásul vette, ellene a vádlott és védője jelentettek be fellebbezést, a vádlott elsősorban megalapozatlanság miatt és enyhítés érdekében, a védő részfelmentésért és enyhítésért.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.254/2011/22. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - a védelmi fellebbezéseket megalapozatlannak tartotta.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le, a mérlegeléssel megállapított tényállás megalapozott és a szükséges mértékben eleget tett az indokolási kötelezettségének is.

E tényállásból okszerű következtetést vont az elsőfokú bíróság a vádlottak bűnösségére, a cselekmények minősítése törvényes.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál a bűnösségi körülményeket helyesen vette számba, az ügyészség a büntetést törvényesnek, a bűnösségi körülményekhez igazodónak tartotta.

Mindezek alapján a fellebbviteli főügyészség az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt, azzal, hogy az elkövetéskori Btk. alkalmazását indítványozta, tekintettel arra, hogy a jelenleg hatályos büntetőtörvény szerint a vádlott kizárt lenne a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből.

A vádlott a fellebbezését írásban részletesen megindokolta, melyet a nyilvános ülésen is fenntartott. Ezek szerint lényegében az elsőfokú eljárás során kifejtett védekezését, illetve indítványait ismételte meg, így elmeorvosszakértő kirendelését kérte, mivel álláspontja szerint tévedésen alapuló hamis szakvélemény készült holott az IMEI-ben készült okiratok elmebetegséget igazoltak nála. A másodfokú eljárásban beadott második beadványában az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát fejtette ki, illetve az elkövetett eljárási szabálysértéseket részletezte azzal, hogy elsősorban a felmentését kérte, másodsorban pedig az ítélet hatályon kívül helyezését. Ismételten kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelően jegyzőkönyvezte a vallomásait, továbbá az 1. számú tanú vallomását, valamint 2-es tanú vallomását. Kifogásolta a védők tevékenységét, illetve arra is hivatkozott változatlanul, hogy az elsőfokú tanács elnöke befolyásolta a védőjét ellene. Kérte a mentősök érkezéséről szóló dvd felvétel ismételt lejátszását. Állította, hogy az elsőfokú bíróság, a tanács elnöke elfogult volt vele szemben. Indítványozta még 3-as tanú mentős kihallgatását, illetve ismét leírta, hogy nem mosott ki semmilyen ruhát, az elkövetéskor viselt cipőjét pedig ő adta át a bírónak a tárgyaláson. Emellett több jegyzőkönyvezési hibára, illetve ellentmondásra hívta fel a figyelmet.

A vádlott utolsó szó jogán a lényegét tekintve megismételte a beadványaiban leírtakat.

Az ítélet tábla a bizonyítási indítványokat elutasította.

A Fővárosi Ítélet tábla a védelmi perorvoslatokra tekintettel a Be. 348. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált. Ennek során megállapította, hogy elsőfokú bíróság, szemben a vádlotti kifogásokkal, a perrendi szabályokat megtartotta, eljárási szabálysértést nem követett el.

Az eljárás során kellően részletes jegyzőkönyvek készültek. Az elsőfokú bíróság a vádlott folyamatosan hangoztatott kifogásaira is tekintettel, amikor más okból megismételte eljárását, rendkívül részletes jegyzőkönyvvezetés mellett hallgatta ki újfent a vádlottat, illetve a tanúkat is többször visszaidézte. A vádlott az elsőfokú eljárásban többször elfogultsági kifogást terjesztett elő a tanács elnökével, valamint a jegyzőkönyvvezetővel szemben is, ezeket a törvényszék másik tanácsa a jogszabályoknak megfelelően elbírált és az ügyben eljáró bírót, illetve jegyzőkönyvvezetőt nem találta elfogultnak, mint ahogyan a tanács elnöke és a jegyzőkönyvvezető sem érezte magát annak. Megállapította továbbá az ítélet tábla, hogy a vádlott védelme mind a nyomozás során, mind pedig a bíróság előtti eljárásban a jogszabályoknak megfelelően volt biztosítva, azon esetben pedig, amikor a vádlott új védőt kért, megtörtént az új védő kirendelése. Arra nézve az iratokban nem merült fel adat, hogy az eljáró bíró bármilyen módon befolyásolta volna a védőt. Ekként a vádlott által bejelentett kifogások a védekezési taktika részének tekintendők, az a körülmény pedig, hogy a vádlottat többször rendre kellett utasítani, ki kellett vezetetni a tárgyalóteremből, illetve vele szemben rendbíróságot szabott ki az elsőfokú bíróság, a jegyzőkönyvekből kitűnően egyértelműen a vádlott agresszív magatartására volt visszavezethető. Ezekben az esetekben az elsőfokú bíróság a törvénynek megfelelően járt el, emiatt elfogultság a törvényszékkel szemben fel sem merülhet.

Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének alaposan, kellő részletességgel eleget tett, a vádlottat, a tanúkat többször kihallgatta, visszaidézte. Ekörben megjegyzi az ítélet tábla, hogy a tárgyalás megismétlésekor, az ismételt kihallgatásokkor a szükségesnél jóval többet is bizonyított ugyanarra nézve a törvényszék ezért az ezzel kapcsolatos vádlotti kifogások a másodfokú eljárásban nem foghattak helyt.

Az elsőfokú bíróság kellő alapossággal utánajárt az ügyben vitatott kérdéseknek, a kérdéses dvd felvételt megfelelő módon tárgyalás anyagává tette, a vádlott arra részletesen észrevételeket tehetett. Ugyancsak kellő alapossággal tisztázta az elmeorvos szakértői vélemények kapcsán hangoztatott kifogásait a vádlottnak, az elmeorvos szakértői véleményekkel kapcsolatban így aggály nem merülhet fel.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat részletesen értékelte külön-külön és egymással is összevetve, mérlegelése logikus és iratszerű, az indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett.

A mérlegelése során az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a többféle vallomást tevő vádlott alapvetően szavahihetetlen és az első beismerő vallomása az, amelyre részben tényállást lehet alapítani. Ezen vallomását a vádlott a későbbiekben többször változtatta, így volt, hogy arról beszélt, hogy a sértettet a család, illetve maffiózók futtatták, volt továbbá olyan vallomása is, ahol már a tanúként kihallgatott 4-es tanút, 5-ös tanút és 6-os tanút is a bűncselekmény elkövetőinek vallotta. A nyomozás befejezésekor, az iratismertetéskor, a fényképmelléklet megtekintését követően viszont sírva ismerte be a bűncselekmény elkövetését. A tárgyaláson ismételten tagadta azonban, hogy elkövette volna a bűncselekményt és újabb, a korábbi vallomásokkal nem egyező nyilatkozatokat tett a bűncselekményre vonatkozóan.

Kétség kívül kevés objektív bizonyíték állt rendelkezésre az ügyben, de azok a vádlott beismerő vallomásával egybevágtak, illetve ezen túlmenően is a vádlott általi elkövetésre utalt a céltudatos, nyomokat eltüntető magatartása a cselekményt követően. Ennek során az elkövetés helyszínét megváltoztatta, felmosott, bizonyos holmikat kukába próbált elhelyezni. Ezen túlmenően a kihallgatott tanúk is alapvetően a vádlottat terhelő vallomásokot tettek, így a család tagjai úgy nyilatkoztak, hogy tőlük kért segítséget a vádlott azzal, hogy megverte a sértettet. A három tanú a helyszínre érkezve lényegében láthatta, hogy a vádlott mit tett, illetve látták azt is, hogy a vádlott ekkor is a nyomokat próbálta eltüntetni.

Terhelő vallomást tett a vádlottra a 2-es tanú, aki elmondta, hogy a vádlott előtte elismerte a bűncselekmény elkövetését, a tanú ezt ráadásul olyan időpontban közölte a nyomozó hatósággal, amikor nyilvánvalóan még mástól tudomást nem szerezhetett az ügyről, csakis a vádlottól, azaz olyan személytől, aki az elkövetője volt a bűncselekménynek. A tanú által elmondottakat egyértelműen alátámasztották a mobiltelefonja híváslistájának adatai, amely alapján teljes pontossággal behatárolható volt az, hogy mikor jelezte a rendőrségnek a vádlott által közölteket, illetve ehhez képest mikor találkozott a vádlottal. Korábban a vádlott mellett nyilatkozó másik 7-es tanú pedig a korábbi vallomását visszavonta, arra nézve, hogy miért tett többféle, ellenkező vallomást szintén ellentmondásosan nyilatkozott, ezért a tanú nem bizonyult sem szavahihetőnek sem mentő tanúnak.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényegében hiánytalan, azonban az iratok, és pedig a szakértői véleményekben foglaltak alapján kisebb mértékben kiegészítendő volt a Be. 352. § (1) bekezdés a/ pontjára alapítottnan:

- az ítélet 5. oldalán az utolsó bekezdést ki kell egészíteni azzal, hogy „a vádlott szomatizációs zavara neurotikus jellegű zavar, amely a beszámíthatóságot nem érinti, nem kóros elmeállapotnak megfelelő zavar”. (a kiegészítő elmeorvosszakértői vélemény alapján)

- a sértett a vádlott általi bántalmazás következtében a jobb fülkagyló felső harmadának vetületében 2X4 cm nagyságú kékes-szederjes bőrelszíneződést; bal oldalon a lapocka vetületében hámfosztásokat; bal oldalon a mellkas középső-alsó harmadának vetületében, valamint deréktájékon, továbbá a bal farpofa és jobb oldalon a lapocka vetületében, valamint a jobb farpofán összesen 17 darab, 6-10 cm hosszúságú kékes-szederjes bőrelszíneződést és hámfosztást; a bal comb felső harmadának vetületében hámfosztásokat és bőrfolytonosság megszakadást; a bal vállcsúcs vetületében, valamint a jobb comb középső harmadának külső felszínén kékes-szederjes bőrelszíneződéseket; a jobb comb középső-alsó harmadának hátsó felszínén hámfosztást és bőrfolytonosság-megszakadást; a jobb oldali lapocka alsó harmadának vetületében részben összefolyó hámfosztásokat; a farpofa alsó harmadának vetületében 8X14 cm nagyságú, bal oldalon a III-V. lábtőcsontok vetületében 1,5 X 4,5 cm nagyságú, valamint a jobb külbokán is kékes-szederjes bőrelszíneződéseket; a bal kéz V. kézközépcsont testtávoli fejecskének vetületében hámkarcolást és bőrfolytonosság-megszakadást; a bal alkar középső vonalának hátsó felszínén kékes-szederjes bőrelszíneződést és hámkarcolásokat; a bal könyökhajlat vetületében, a bal alkar alsó harmadának külső felszínén, a bal vállizület csúcsának vetületében, a jobb comb középső harmadának elülső felszínén, valamint mindkét térdizület vetületében kékes-szederjes bőrelszíneződéseket; a jobb lábszár felső harmadának vetületében kékes-szederjes bőrelszíneződést és hámzúzódásokat; a bal comb alsó harmadának elülső-oldalsó felszínén 7X12 cm nagyságú, egybefüggő kékes-szederjes bőrelszíneződést; a hajas fejbőr vetületében a csonthártyáig hatoló bőrfolytonosság-megszakadást és hámfosztást; jobb oldalon a homlokcsont pikkelye oldalsó felszínének megfelelően, a hajas fejbőr határán hámzúzódásokat; a jobb szemöldökív külső harmadának vetületében bőrfolytonosság-megszakadást; a jobb oldali alsó és felső szemhéjon, valamint jobb oldalon az arc középső és alsó harmadának vetületében - utóbbi esetben 7X6 cm nagyságú, egybefüggő - kékes-szederjes bőrelszíneződéseket; az áll alatt bőrfolytonosság-megszakadást; a baloldali alsó és felső szemhéjon, valamint az arc bal oldalán kékes-szederjes bőrelszíneződéseket; az alsó és a felső ajak vetületében bőrfolytonosság-megszakadásokat, a felső ajkon és a szájzugokban hámfosztásokat; a bal oldalon az állkapocscsont vetületében 8X4 cm nagyságú, egybefüggő, kékes-szederjes bőrelszíneződést; bal oldalon a mellkas felső harmadának vetületében 8X13 cm nagyságú, egybefüggő kékes-szederjes bőrelszíneződést; a szegycsont felső harmadának vetületében és a bal emlő felső quadransának megfelelően pontszerű vérzéseket; a has vetületében hámkarcolásokat, összefolyó kékes-szederjes bőrelszíneződéseket; a bal alhas és a bal lágyékhajlat vetületében, valamint a jobb oldalon az emlőbimbó mellett pontszerű vérzéseket és hámfosztásokat; jobb oldalon a csípőlapát felett hámkarcolást; a nyak bal oldalán az alsó harmadban egybefolyó kékes-szederjes bőrelszíneződést és hámfosztást; agyzúzódást és koponyaüri vérzést; a baloldali mellkasfél lágyrészeinek kiterjedt - a bal mellüregben 100

ml térfogatú vérgyülemmel járó - vérbeszűrődéses jellegű zúzódását; a bal tüdő lebenyének zúzódását; a mellső hónaljvonalban - a baloldali IV., V., VI., VII., VIII., IX. és X. bordák haránt törését; a lapockacsúcs vonalában a bal oldali IX. és X. bordák haránt törését; mellhártyaszakadást; mindkét oldalon a nyakizomzat kiterjedt vérbeszűrődéses jellegű lágyrész zúzódását; a nyelőcső felső harmadának vetületében, a gége jobb oldalán, a kulcscsontok feletti területen a váll- és csuklyásizom vetületében, valamint az állkapocs jobb oldalán vérbeszűrődéses jellegű lágyrész zúzódásokat; a jobboldali mellkasfél lágyrészeinek a jobb oldali mellűrben 100 ml térfogatú vérgyülemmel járó zúzódását; a mellső hónaljvonalban a jobb oldali II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX. és X. bordák sorozatos törését; a hasüreghez tartozó bélfodor vérbeszűrődéses jellegű zúzódását és a bélfodor 4,5 cm hosszúságú repesztett sebzését; májzúzódást; a hashártya mögötti térben a hasüregben mintegy 500 ml térfogatú vérgyülemmel járó kiterjedt bevérzést; a hátizomzat teljes egészének kiterjedt, összefüggő vérbeszűrődését; valamint a bántalmazás kezdeti szakaszában védekezése során a bal kézfej háti felszínének vetületében, valamint a II-IV ujjak testközeli ízületének vetületében, a jobb kéz I. ujjának, valamint az V. ujj kézközépcsont testtávoli harmadának, továbbá a jobb kéz háti felszínének vetületében kékes-szedes bőrelszíneződéseket, hámfosztásokat; a bal kéz II. és III. ujj között a tenyéri redő vetületében, valamint a bal IV. ujj testtávoli harmadának vetületében bőrfolytonosság-megszakadásokat szenvedett (a boncjegyzőkönyv, az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján).

Az így kiegészített tényállás hiánytalan, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében foglalt megalapozatlansági okoktól, a másodfokú eljárásban irányadó, a felülbírálat alapját képezi.

A védelmi fellebbezések alapvetően az elsőfokú bíróság mérlegelését támadják, amely azonban a megalapozott tényállás mellett, a felülmérlegelés tilalmára tekintettel eredményre nem vezetett.

Ezen tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és törvényesen minősítette az elkövetett bűncselekményeket is.

Az emberölés büntette kapcsán mindössze annyit jegyez meg az ítélőtábla, hogy a több mint 60 rb. ütés, rúgás, stb. miatt elszenvedett sérülések kapcsán fel sem merülhet az egyenes ölési szándékon kívül másnak a megállapítása, így a vádlotti cselekmény nem minősülhet halált okozó testi sértésnek sem.

Az erőbehatások rendkívül nagy száma, ereje, részben eszközös volta, részben életfontosságú szerveket tartalmazó testrészekre irányultsága, kitartó, fokozott intenzitású elkövetése kétséget kizáróan olyan körülmények, amelyek az emberölés büntettének megállapítására alkalmasak.

A vádlott az átlagost messze meghaladó gátlástalansággal, brutalitással követte el az ölési cselekményt, amely emellett az orvosszakértői véleményben foglaltaknak megfelelően rendkívüli fájdalmat is okozott a sértettnek. Erre tekintettel az elsőfokú

bíróság által megállapított minősítő körülmény, a különös kegyetlenséggel történő elkövetés is teljes mértékben helytálló volt.

A további, folytatólagosan elkövetett testi sértés bűncselekményére vonatkozóan még a sértetti vallomások is rendelkezésre álltak, csakúgy, mint a személyi szabadság megsértésénél. Erre vonatkozóan a sértetti vallomások következetesek voltak, azokat az egyéb bizonyítékok, így a szakértői vélemények, illetve a további tanúvallomások megerősítették.

A személyi szabadság megsértése esetében a vádiratban foglaltak szerint két, időben jól elkülöníthető esetben is megtörtént a sértett személyi szabadságának korlátozása, az elsőfokú bíróság a vádiratban foglaltaknak megfelelő ítéleti tényállást állapított meg erre vonatkozóan, azonban a bíróság (is) egy rendbelinek minősítette a személyi szabadság megsértésének büntettét. Megjegyzi az ítéletábra, hogy az ügyészi perbeszéd szerint is a vádhatóság kifejezetten mindkettő esetet a sértett személyi szabadsága megsértésének tekintette, ekként is tette vád tárgyává azokat.

A személyi szabadság megsértése bűncselekményének elkövetése addig tart, amíg annak korlátozása meg nem szűnik.

Az irányadó tényállásból az állapítható meg, hogy első ízben 2009. év március hó 15. napjától 2009. év március hó 23. napjáig korlátozta a vádlott a sértett személyi szabadságát, megakadályozva azt (is), hogy a bántalmazását követően orvoshoz menjen.

A következő ilyen alkalom 2009. év április hó 28. napjától tartott 2009. év május hó 6 napjáig, amikor hasonló esetet követően ugyancsak nem engedte orvoshoz a sértettet.

Mindezek alapján az állapítható meg, hogy a vádlott rövid időközökben, ugyanazon sértett sérelmére, ugyanolyan bűncselekményt, egységes elhatározással követett el.

Erre tekintettel a vádlott ezen cselekményei a Btk. 12. §. (2) bekezdése értelmében folytatólagosan elkövetettnek minősülnek.

Az ítéletábra - a Btk. 2. §-a szerint az alkalmazandó törvény hatályát vizsgálva - megállapította, hogy az elkövetéskori jogszabályok azok, amelyek a vádlottra nézve kedvezőbbek, mivel a jelenleg hatályos Btk. alapján a vádlott erőszakos többszörös visszaesőnek minősülne, akivel szemben az életfogytig tartó szabadságvesztésből a feltételes szabadságra bocsátás kizárt lenne. Így főszabályként érvényesülően az elkövetéskori büntetőtörvényt alkalmazta.

A törvényszék a bűnösségi körülményeket megfelelően számba vette, ahhoz mindössze annyit kell hozzáfűzni, hogy a vádlott a nyomozás során tett részbeni beismerő vallomása kétség kívül enyhítő körülmény, azonban annak súlya a későbbi tagadását és különösen az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyát tekintve, csekélynek mondható.

Az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményekre, a cselekmények tárgyi súlyára és ez elkövetőben rejlő nagyfokú társadalomra veszélyességre tekintettel törvényesen szabott ki a vádlottal szemben életfogytig tartó szabadságvesztés büntetést, de nem kizárva a vádlottat a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből.

Az ítélőtábla észlelte, hogy az ítélet bevezető részében két tárgyalási hatánapra vonatkozó évszám elírásra került, így az kijavította.

Az ítélet egyéb rendelkezései törvényesek.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítélőtábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 371. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Az ítélőtábla a Btk. 99. §-a alapján beszámította a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a vádlott köteles megfizetni a Be. 381. § (1) bekezdése alapján.

A Fővárosi Ítélőtábla az előterjesztett bizonyítási indítványokat elutasította, tekintettel arra, hogy azokat már az elsőfokú eljárás során a bíróság - adott esetben többször is - teljesítette, így a másodfokú eljárásban az ezekre vonatkozó további vizsgálat szükségtelen volt. Egyebekben pedig a rendelkezésre álló részletes bizonyítási anyag a megalapozott tényállás megállapításához egyértelműen elegendő volt.

Budapest, 2013. év december hó 3. napján

. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bartkó Levente s.k.
előadó bíró

. Mató Ágnes s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 18.B.1104/2010/162. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.282/2013/13. számú ítéletében írt változtatás mellett a vádlott vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2013. év december hó 3. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelél:
tisztviselő